

วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร
ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ
ปีที่ 30 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) พ.ศ. 2553
SILPAKORN UNIVERSITY JOURNAL
Volume 30 Number 1, 2010
ISSN 0857-5428

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

วัตถุประสงค์

1. เผยแพร่ผลงานทางวิชาการสาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ ของนักวิชาการ
ทั้งภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย
2. เป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการในสาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ
ศิลปะ
3. ส่งเสริมให้นักวิชาการและผู้สนใจได้นำเสนอผลงานวิชาการในรูปบทความวารสาร

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. เจตนา นาควัชระ

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

ศาสตราจารย์ ดร. สันติ เล็กสุขุม

ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

ศาสตราจารย์ ดร. กุสุมา รักษมณี

ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อริศร์ เทียนประเสริฐ

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ระเปี๊ยะ สุภาวีรี

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ทุกบทความได้รับการตรวจสอบความถูกต้องทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ปรีชา เกาทอง

ภาควิชาศิลปไทย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ศาสตราจารย์ ดร. สุวิไล เปรมศรีรัตน์

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์พิษณุ ศุภนิมิตร

ภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
รองศาสตราจารย์ สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ

ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธุ์

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญยจีรา ชีรเวทย์

ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บรรณาธิการบริหารวารสาร

นางปราณี วิชานศวกุล

ออกแบบปก

รองศาสตราจารย์พิษณุ ศุภนิมิตร

กราฟิกคอมพิวเตอร์

คุณอัจฉราวดี สดประเสริฐ

กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม)

จำนวนพิมพ์ 300 เล่ม

ราคาจำหน่าย เล่มละ 120 บาท

ติดต่อขอรับและสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

รศ.ระเบียบ สุภาวีรี บรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย

สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

E-mail: dawgrabiab107@gmail.com

หรือ

คุณปราณี วิชานศวกุล บรรณาธิการบริหารวารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร

44/114 หมู่บ้านเลิศอุบล ซอยพหลโยธิน 52 ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน

เขตสายไหม กรุงเทพฯ 10220

E-mail: pranee_aon@hotmail.com

Web site: <http://www.journal.su.ac.th> หรือ <http://www.surdi.su.ac.th>

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

โทรศัพท์ 034 – 255814



วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร
ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ
ปีที่ 30 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) พ.ศ. 2553

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	5
บทความประจำฉบับ	
ความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์กับลูกขุนข้าทูลละอองในกฎมณเฑียรบาล วรพร ภู่งศ์พันธุ์	7
การสร้าง “พระราชชายาเจ้าดารารัศมี” ให้เป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ ทศวรรษ 2500 – ปัจจุบัน จิรัชชาติ สันติยะศ	25
ทวิอัตลักษณ์: การต่อสู้และการปรับตัวของชาวไทยใหญ่พลัดถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ปานแพร เชาวน์ประยูร	41
จิตรกรรมภาพพระโพธิสัตว์ในสมัยพระอนาคตพุทธเจ้า 10 พระองค์บนแผงไม้คอสอง ศาลาการเปรียญหลังเก่า วัดในกลาง จังหวัดเพชรบุรี สุพิชฌาย์ แสงสุขเอี่ยม	69
จิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถวัดชุมพลนิกายาราม : มุมมองใหม่เกี่ยวกับการปฏิเสศ อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ในพุทธประวัติสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อิสรา อุปถัมภ์	83

การสร้างตำแหน่งแห่งที่ของ “เมืองแพร่” ในประวัติศาสตร์ “ชาติไทย” : จากเมืองกบฏ สู่เมืองที่จงรักภักดี	99
ชัยพงษ์ สำเนียง	

ชีวิตราษฎรไทยสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา : มุมมองผ่านการเข้ามาควบคุมทางรถไฟ สายใต้ของกองทัพญี่ปุ่น	117
พวงทิพย์ เกียรติสกุล	

การสร้างสรรค์นวัตกรรมองค์การ : กรณีศึกษาการประยุกต์ใช้การจัดการความรู้	139
พยัต วุฒิรงค์ และ เจษฎา นกน้อย	

บทความพิเศษ

ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน : เอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	163
วิบูลย์ ลี้สุวรรณ	

